

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 229/2023-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovvej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Margarétou Lukačovičovou, advokátkou, Námestie Martina Benku 15, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Cdo/266/2020 z 24. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 druhej vety Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9Cdo/266/2020 z 24. októbra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16C/225/2012 ako žalobca domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá mu mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 1Er/71/2007. Rozsudkom č. k. 16C/225/2012-240 z 26. júna 2017 okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol s odôvodnením, že sťažovateľ

nepreukázal kumulatívne splnenie zákonných podmienok pre uplatnenie nároku na náhradu škody, keď neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia ohľadom vzniku škody a jej výšky a priamej príčinnej súvislosti medzi vznikom uplatnenej škody a preukázaným nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím súdu v exekučnom konaní. Na základe odvolania podaného sťažovateľom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací rozsudkom č. k. 14Co/241/2017-333 z 31. marca 2020 tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Z obsahu dovolania je zrejmé, že sťažovateľ považoval za spornú právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to či má inflácia vplyv na vznik skutočnej škody. Doplnením právnej argumentácie k dovolaniu podaním zo 17. augusta 2020 sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že právny záver súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu, že mu nemohla vzniknúť škoda z dôvodu tzv. omeškania exekučného súdu s právoplatným skončením exekúcie, pretože údajne *„judikatúra ustálila, že vplyvom inflácie na hodnotu pohľadávky skutočná škoda nevzniká“*, je v rozpore s ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“), ktorú sťažovateľ v podaní konkretizoval. Z uvedených podaní teda vyplýva, že sťažovateľ jasne a zrozumiteľne označil jednotlivé dovolacie dôvody v zmysle § 420 a § 421 CSP, ktoré skutkovo a najmä právne dostatočne (riadne) vyargumentoval.

b) Rozhodnutie najvyššieho súdu v časti, v ktorej sťažovateľovi vyčíta, že v dovolaní neuviedol konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu (ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu), od ktorej sa odvolací súd odchýlil, vychádza zo zjavne nesprávneho právneho posúdenia veci, nemajúceho oporu v zákone a odporujúceho aktuálnej judikatúre najvyšších súdnych autorít. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal okrem iného aj na uznesenie ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 76/2021, v ktorom ústavný súd uviedol, že sa nestotožňuje s názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého povinnou obsahovou náležitosťou dovolania odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci je uvedenie konkrétneho rozhodnutia (judikatúry) dovolacieho súdu, keďže uvedené nie je v zmysle § 428 CSP obligatórnou náležitosťou dovolania. S uvedeným názorom ústavného súdu sa stotožnil aj veľký senát obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu v uznesení č. k. 1VObdo/2/2020 z 27. apríla 2021 (bod 36).

c) Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia s argumentáciou sťažovateľa riadnym spôsobom nevysporiadal, čím porušil právo sťažovateľa na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý odmietol sťažovateľom podané dovolanie bez toho, aby sa riadnym spôsobom vysporiadal so sťažovateľom uplatnenou argumentáciou.

6. Ústavný súd aj s poukazom na svoju stabilizovanú judikatúru zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017, IV. ÚS 120/2023, I. ÚS 133/2023). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 494/2020).

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predovšetkým akcentuje, že dostatočným spôsobom vymedzil dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP, keď v rámci obsahu dovolania špecifikoval právnu otázku vzniku škody v dôsledku vplyvu inflácie na exekvovanú pohľadávku, ktorej vyriešenie požaduje od najvyššieho súdu, pričom zároveň nebol povinný označiť konkrétne rozhodnutia (judikatúru) dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť.

8. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v kontexte sťažovateľom uplatnených sťažnostných námietok a zistil, že v relevantnej časti odôvodnenia najvyšší súd uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, by mal dovolateľ a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], resp. dôvodiť, že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukázal na to, že sťažovateľ v dovolaní síce označil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, avšak v obsahu dovolania nerozlišoval dovolacie dôvody v zmysle § 420 a § 421 CSP, a preto nie je zrejmé, ktorá konkrétna dovolacia argumentácia sa na tento dovolací dôvod viaže. Najvyšší súd sťažovateľovi vytkol, že dovolacie dôvody navzájom v dovolaní zmiešava, prehľadne ich neodlišuje ani nevymedzuje. Vychádzajúc z obsahu dovolania, dovolací súd konštatoval, že v ňom nenachádza rozlišujúcu argumentáciu ani vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP a im zodpovedajúce označenie prípadných právnych otázok. Zároveň poznamenal, že súčasná existencia predpokladov prípustnosti dovolania vyvodzovaná z identickej právnej otázky z § 421

ods. 1 písm. a) a b) CSP sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje. Napokon najvyšší súd nejednoznačne identifikoval, že jadrom nesúhlasu sťažovateľa s právnym posúdením sporu súdmi je otázka škody v podobe kompenzačných úrokov, ktoré nahrádzajú straty spôsobené znehodnotením meny v dôsledku inflácie za dobu, kedy nebolo možné oprávnenému subjektu s menou nakladať, pričom sťažovateľ argumentuje judikatúrou ESLP a SDEÚ. Najvyšší súd v tomto smere uviedol, že uvedenú argumentáciu sťažovateľ neuplatnil v podanom odvolaní z 25. septembra 2017 proti rozsudku súdu prvej inštancie, čím odvolaciemu súdu neumožnil zaujať k tejto právnej argumentácii vlastné stanovisko. Poukazujúc na princíp subsidiarity tak dovolací súd skonštatoval, že nemá možnosť riešiť také právne otázky, ktoré sa nestali predmetom odvolacieho prieskumu a ktoré dovolateľ uplatnil prvýkrát až v dovolaní. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd. Avšak nemôže tomu byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania, v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná právna otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre najvyššieho súdu.

9. Na podklade dosiaľ uvedeného a preskúmaním tak napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ako aj odvolania podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie a dovolania ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v danom prípade postupoval v medziach svojej právomoci, dovolanie sťažovateľa riadne preskúmal a v kontexte sťažovateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia dospel k právnemu záveru, ktorý najvyšší súd v konečnom dôsledku viedol k odmietnutiu dovolania v tejto časti pre nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. V odôvodnení napadnutého uznesenia dovolací súd jasným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval ustanovenia Civilného sporového poriadku pre posúdenie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP a jeho závery nemožno považovať za svojvoľné ani za zjavne neodôvodnené.

10. Odôvodnenie napadnutého uznesenia týkajúce sa nemožnosti preskúmať právne posúdenie otázky vplyvu inflácie na vznik škody zo strany najvyššieho súdu z dôvodu neuplatnenia tejto argumentácie sťažovateľom v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie napokon sťažovateľ ani nijakým spôsobom v podanej ústavnej sťažnosti neatakoval.

11. Ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o dovolaní podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (podobne II. ÚS 114/2021 a tam citovaná judikatúra).

12. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej konformite napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

13. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu